

Landschapstekening Kunsten Antwerpen 2026

Sectormoment

Theater Zuidpool – 26 januari 2026

Joris Janssens & Tille Peters

Thomas Verstraeten en Toneelhuis – Seefhoek Series

Welkom op het tweede sectormoment van de Antwerpse Landschapstekening Kunsten

Doelstelling:

- Huidige stand van zaken de Antwerpse Landschapstekening Kunsten 2026
- In gesprek over gezamenlijke toekomstambities voor de kunsten in Antwerpen

Bron: Literatuur Vlaanderen

Opbouw van de sessie

14:00-14:25 - Plenaire intro

- Welkom door Stad / AKO
- Toelichting door IDEA Consult over het verloop van het traject en de eerste resultaten

14:25-16:30 - World Café

- Twee rondes van telkens 50 minuten aan 9 thematafels
- Derde ronde: open exploratie van alle tafels

16:40-17:00 - Plenaire wrap-up

- Flash-interviews met alle moderatoren
- Doorkijkje naar wat komt

Over de Landschapstekening

2021

Landschapstekening
Kunsten

Antwerpen

Kunstintern factoren	Sterktes - De dichtheid van artistieke initiatieven en de artistieke humuslaag - Het kwalitatieve en diverse artistieke aanbod in een bruisende stad - Antwerpen als een internationale hotspot	Zwaktes - Nood aan tijd en ruimte voor ontwikkeling voor de kunsten - Loopbaanontwikkeling: instroom en doorstroming - Samenwerking en solidariteit binnen en buiten de kunsten - Geen spiegel van de grootstedelijke context
	Kansen - De kunsten als commons: plekken voor artistiek en stedelijke ontmoeting en ontplooiing - Infrastructuur: delen en decentraliseren - Inzetten op grootstedelijkheid en veranderende leefstijlen: nieuwe perspectieven via instroom - Inclusief werken als een kans, duurzaam samenwerken als voorwaarde - Anders internationaal werken - Exploreren van digitale mogelijkheden voor creatie en participatie	Bedreigingen - Kansarmoede en klimaaturgentie als wicked problems - Druk op ruimte, gentrificatie en tijdelijk gebruik - De digitale kloof

Vijf jaar na de vorige Antwerpse Landschapstekening & SWOT

- ... is er veel gebeurd
- ... staan we aan het begin van een stedelijke beleidsperiode
- ... komt er alweer een nieuwe meerjarige ronde in het Kunstendecreet aan.

Doelstelling

- Een update van de vorige mapping en toekomsttoefening (2021)
- Om stedelijk kunstenbeleid te voeden
 - Voedt het Antwerpse kunstenbeleid zelf
 - Voedt Antwerps beleid in gesprek met Vlaamse kunstenbeleid
- Versterken van initiatief in de sector
 - Versterkt de meerjarige subsidieaanvragen Kunstendecreet (visie, samenwerking,...)
 - Impuls voor samenwerkingsverbanden in het Antwerpse kunstenlandschap

Bron: Trix

Opbouw

Het Antwerpse kunstenlandschap vandaag

- Cijferanalyses
 - Antwerpse kunstensubsidies
 - Vlaamse kunstensubsidies voor Antwerpen
- Analyse van sterktes en werkpunten van het Antwerpse kunstenlandschap
 - Oog voor de verschillende perspectieven daarop
 - Disciplines
 - Positie in het landschap
 - Gender en leeftijd
 - Diversiteitskenmerken

Ambities en acties voor de toekomst

- Welke zijn voor ons de prioritaire werkpunten voor het kunstenlandschap van morgen?
- Richting voor toekomstige acties
 - Hoe ziet het ideale toekomstbeeld van het kunstenlandschap in Antwerpen eruit voor deze werkpunten?
 - Wat geeft wind in de rug, wat geeft wind van voor?
 - Hoe gaan we aan de slag?

Op de radar vandaag

Het Antwerpse kunstenlandschap vandaag

- Cijferanalyses
 - Antwerpse kunstensubsidies
 - Vlaamse kunstensubsidies voor Antwerpen
- Analyse van sterktes en werkpunten van het Antwerpse kunstenlandschap
 - Oog voor de verschillende perspectieven daarop
 - Disciplines
 - Positie in het landschap
 - Gender en leeftijd
 - Diversiteitskenmerken

Ambities en acties voor de toekomst

- Welke zijn voor ons de prioritaire werkpunten voor het kunstenlandschap van morgen?
- Richting voor toekomstige acties
 - Hoe ziet het ideale toekomstbeeld van het kunstenlandschap in Antwerpen eruit voor deze werkpunten?
 - Wat geeft wind in de rug, wat geeft wind van voor?

Hoe doen we dit?

Doorbouwen op bestaande mappings en visieteksten

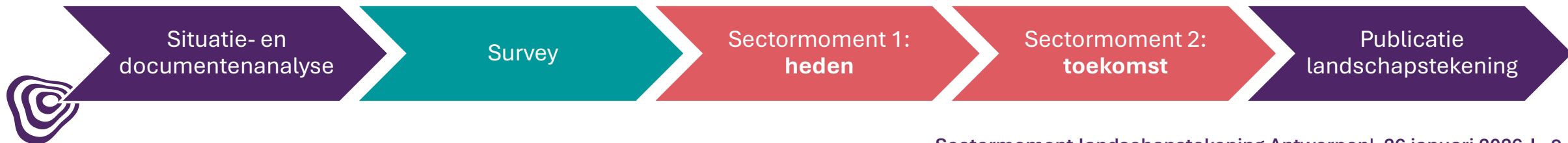
- De vorige Antwerpse Landschapstekening, Vlaamse Landschapstekening, visieteksten AKO, bestuursakkoord,....

Survey, verspreid door AKO en Stad Antwerpen, met grote respons (N226)

Twee sectormomenten

- 5 december 2025: focus op het heden
- 26 januari 2026: focus op de toekomst

Publicatie van Landschapstekening in maart 2026

Negen thema's

Volhoudbare
loopbaanperspectieven voor
kunstenaars en kunstwerkers
in Antwerpen

Ruimte(s) voor de ontwikkeling
van artistieke praktijken,
vaardigheden en initiatieven

Bewustwording van de
maatschappelijke impact van
artistieke activiteiten in
Antwerpen

Versterking van zakelijke &
technische ondersteuning

Eerlijker, veiliger en meer
toegankelijke
werkomstandigheden

Sterke publieksverbreding en -
diversifiëring

Meer aandacht voor te weinig
gerepresenteerde stemmen en
perspectieven

Een meer kwalitatief, divers en
gespreid kunstenaanbod

Samenwerking binnen &
buiten het kunstenlandschap

Negen thema's

Volhoudbare
loopbaanperspectieven
voor kunstenaars en
kunstwerkers in Antwerpen

Ruimte(s) voor de
ontwikkeling van artistieke
praktijken, vaardigheden en
initiatieven

Bewustwording van de
maatschappelijke impact
van artistieke activiteiten in
Antwerpen

Versterking van zakelijke &
technische ondersteuning

Eerlijker, veiliger en meer
toegankelijke
werkomstandigheden

Sterke publieksverbreding
en -diversifiëring

Meer aandacht voor te
weinig gerepresenteerde
stemmen en perspectieven

Een meer kwalitatief, divers
en gespreid
kunstenaanbod

Samenwerking binnen &
buiten het
kunstenlandschap

05/12/25

26/01/26

Sectormoment 1:

- Sterktes en werkpunten van het kunstenlandschap vandaag
- Prioriteiten voor het toekomstige kunstenlandschap

Sectormoment 2:

- Toekomstbeelden m.b.t. negen thema's
- Wat kunnen we doen om toekomstbeelden te realiseren?

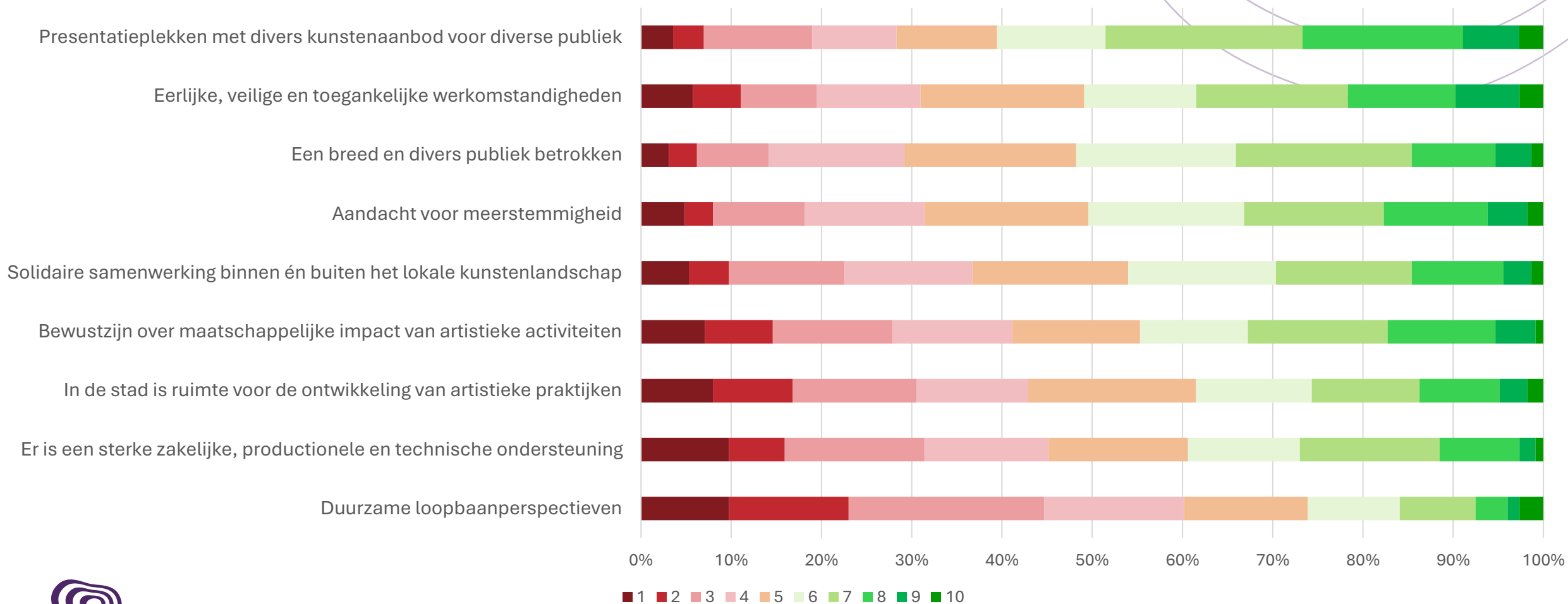

Recap:

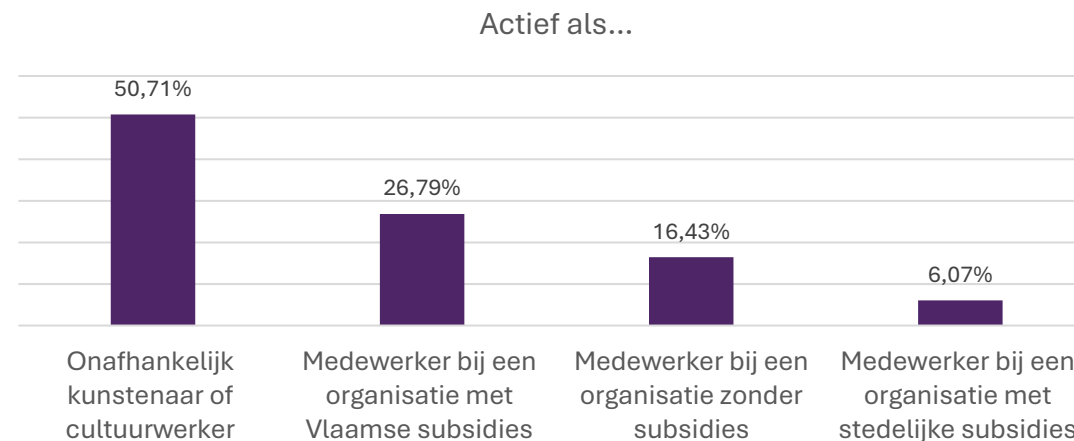
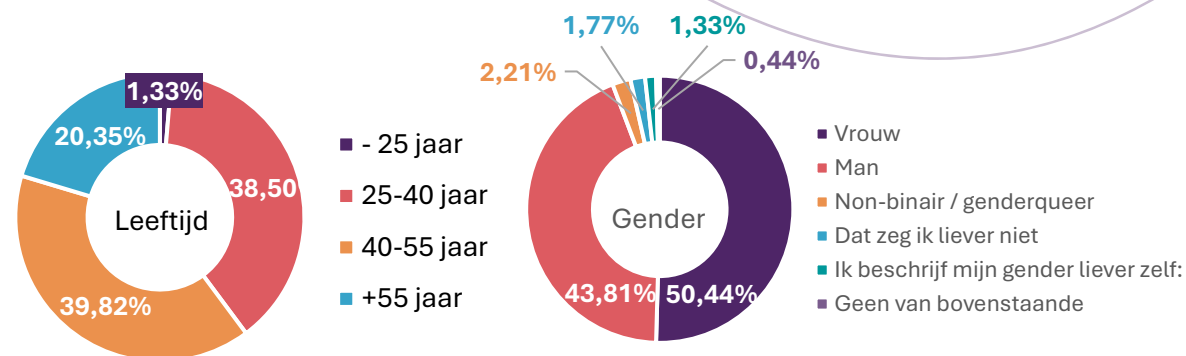
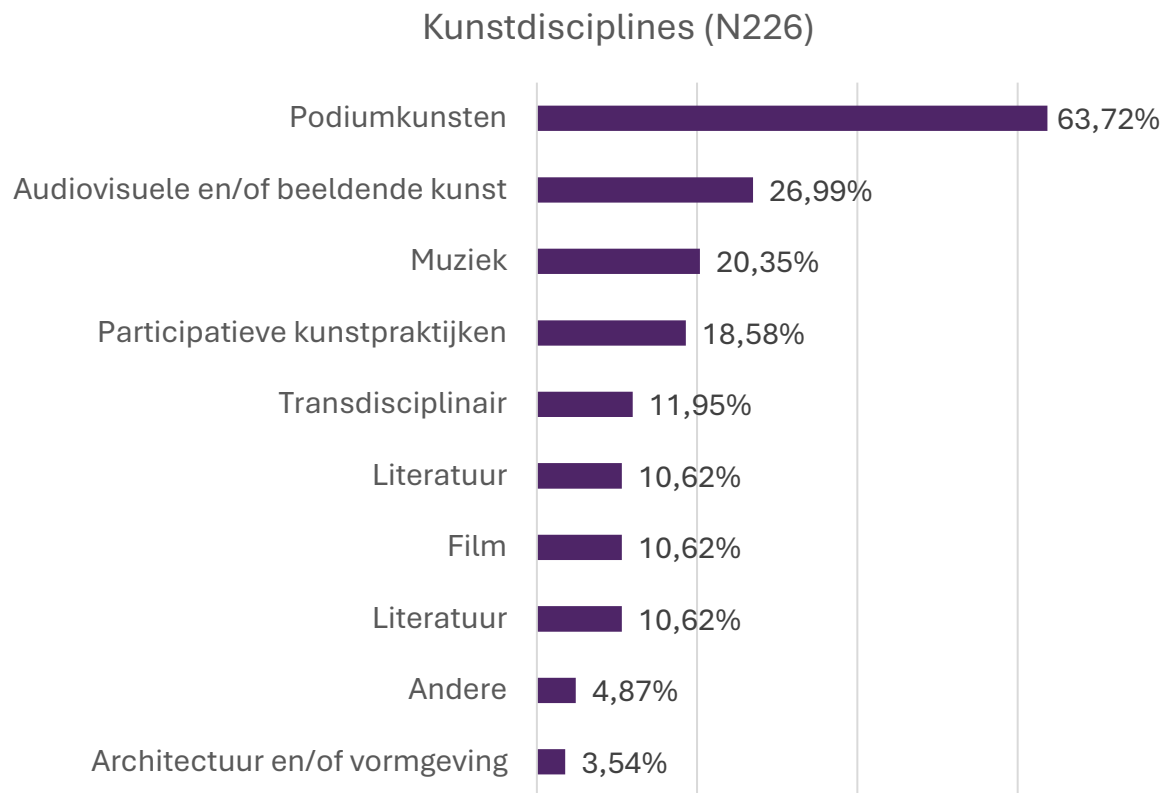
huidige sterktes en werkpunten

Sterktes en werkpunten vandaag

Respons en profielkenmerken

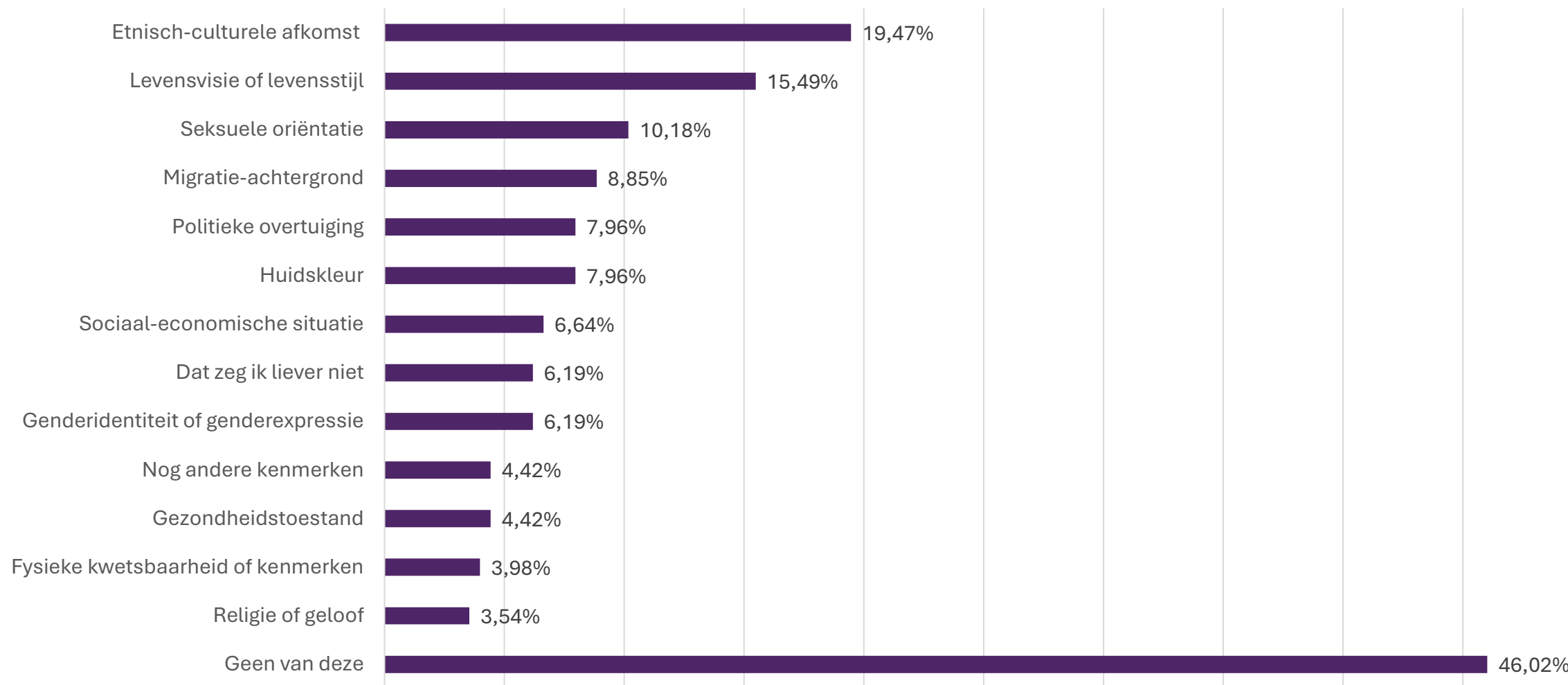
Sterktes en werkpunten **vandaag**

Positie in het landschap

	Onafhankelijk (142)	Organisatie zonder structurele subsidies (46)	Vlaamse, structurele subsidies (75)	Stedelijke, structurele subsidies (17)
Presentatieplekken met divers kunstenaanbod voor divers publiek	53%	56%	57%	57%
Aandacht voor meerstemmigheid	48%	49%	54%	61%
Een breed en divers publiek betrokken	49%	58%	51%	52%
Eerlijke werkomstandigheden	47%	51%	56%	50%
Solidaire samenwerking binnen en buiten het lokale kunstenlandschap	46%	47%	48%	58%
Bewustzijn over maatschappelijke impact artistieke activiteiten	44%	45%	48%	58%
Ruimte voor de ontwikkeling van artistieke praktijken	41%	48%	45%	50%
Sterke zakelijke, productionele en technische ondersteuning	36%	41%	52%	50%
Duurzame loopbaanperspectieven	33%	40%	35%	41%

Meer dan de helft van de respondenten herkent zich in één of meer diversiteitskenmerken

Sterktes en werkpunten **vandaag**

Perspectief: diversiteitskenmerken

	Wel diversiteitskenmerken	Geen diversiteitskenmerken
Presentatieplekken met divers kunstenaanbod voor divers publiek	50%	55%
Een breed en divers publiek betrokken	48%	51%
Aandacht voor meerstemmigheid	48%	51%
Bewustzijn over maatschappelijke impact artistieke activiteiten	45%	44%
Ruimte voor de ontwikkeling van artistieke praktijken	44%	43%
Solidaire samenwerking binnen en buiten het lokale kunstenlandschap	44%	48%
Eerlijke werkomstandigheden	44%	55%
Sterke zakelijke, productionele en technische ondersteuning	42%	42%
Duurzame loopbaanperspectieven	34%	38%

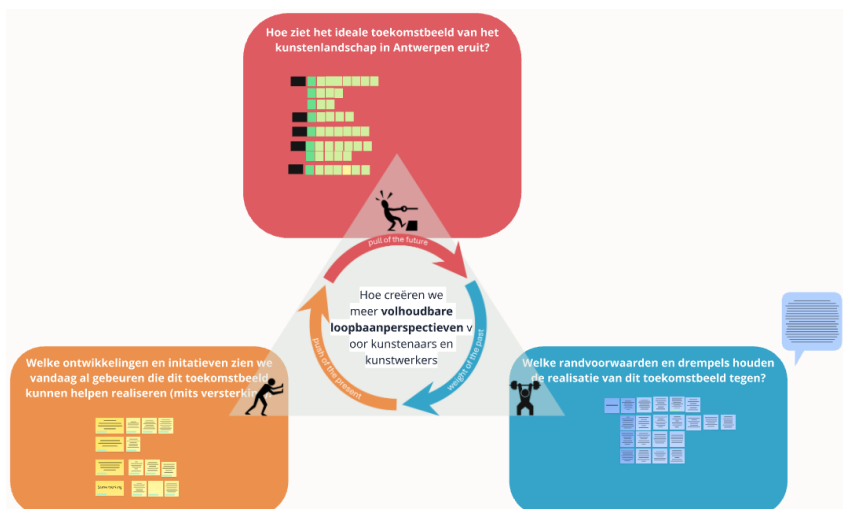
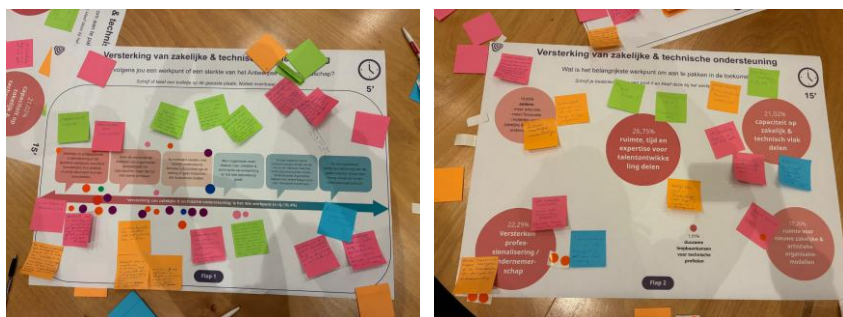
Werkpunten voor de Antwerpse kunsten van morgen

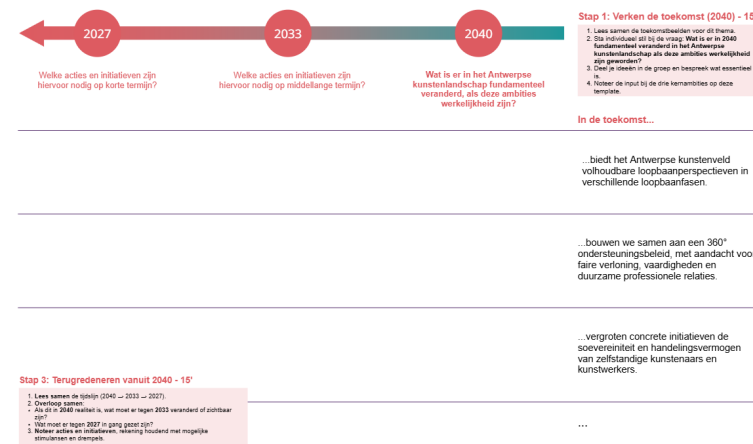
Toekomstdriehoek

Ideale toekomstbeelden

Volhoudbare loopbaanperspectieven voor kunstenaars en kunstwerkers in Antwerpen

Stimulansen

Wat zien we vandaag in Antwerpen gebeuren dat dit toekomstbeeld kan helpen realiseren (mits versterking)?

bestaande ontwikkel- en maakplekken (NICC, WP Zimmer, Morpho, detheatermaker...) bieden ruimte voor werk en experiment

Vrije en tijdelijke ruimtes worden ingezet voor artistieke praktijken door artist-run collectieven en (nomadische) kunstruimtes zoals FAAR, Forbidden City, Temp, Club Zee.

samenwerkingen tussen grotere kunsthuizen (Extra City, Toneelhuis, M HKA etc) en kleinere initiatieven zorgen voor doorstroom en zichtbaarheid

bepaalde plekken zijn sterk lokaal verankerd en combineren artistieke werking met buurtgericht werken, ook buiten het historische centrum

binnen de stedelijke administratie is kennis aanwezig over ruimte, infrastructuur en regulering, waar kunstenaars soms toegang toe krijgen.

drempels

Welke randvoorwaarden en drempels in Antwerpen houden de realisatie van dit toekomstbeeld tegen?

structurele schaarste aan betaalbare werkruimte in Antwerpen, zeker voor langdurige trajecten (hoge huurprijzen, hoge vaste kosten etc.)

niet alle disciplines vinden geschikt uitgeruste ruimtes (technisch, logistiek, opslag).

ruimte-aanbod blijft geconcentreerd in bepaalde stadsdelen, met minder aanwezigheid in sommige districten

onvoldoende coördinatie tussen stedelijke diensten

tijdelijke invullingen bieden weinig zekerheid of doorlooptijdsperspectief naar duurzame ruimte-oplossingen en stoten vaak op vergunningen, timingproblemen en logistieke drempels

9 toekomstbeelden

2027

Welke acties en initiatieven zijn hiervoor nodig op korte termijn?

2033

Welke acties en initiatieven zijn hiervoor nodig op middellange termijn?

2040

Wat is er in het Antwerpse kunstenlandschap fundamenteel veranderd, als deze ambities werkelijkheid zijn?

9 toekomstbeelden Met telkens drie kernambities

Volhoudbare loopbaanperspectieven voor kunstenaars en kunstwerkers in Antwerpen

In 2040 hebben kunstenaars en kunstwerkers in Antwerpen, **in alle fasen van hun loopbaan, reëel uitzicht op een volhoudbare loopbaan** – ongeacht hun achtergrond of startpositie.

In 2040 wordt kunstenaarschap gedragen door een afgestemd ecosysteem waarin organisaties, bovenbouw en beleid **samenwerken aan een volwaardig 360° ondersteuningsaanbod**.

In 2040 beschikken kunstenaars en kunstwerkers in Antwerpen over voldoende **autonomie en handelingsvermogen** om zelf richting te geven aan hun artistieke praktijk en loopbaan.

Ruimte(s) voor de ontwikkeling van artistieke praktijken, vaardigheden en initiatieven

In 2040 beschikt Antwerpen over **voldoende toegankelijke, gedeelde maak- en experimenteerruimtes** waar artistieke praktijken kunnen groeien en ontwikkelen.

In 2040 vormen die **ruimtes een stedelijk netwerk van plekken van verbinding**, verankerd in alle districten en actief verbonden met artistieke én andere maatschappelijke domeinen, lokaal en internationaal.

In 2040 faciliteert de stad **actief gedeeld ruimtegebruik** voor artistieke ontwikkeling en experiment, binnen een duurzaam en samenhangend stedelijk ruimtebeleid.

Bron: Het Bos

Bewustwording van de maatschappelijke impact van artistieke activiteiten in Antwerpen

In 2040 wordt in Antwerpen zowel de maatschappelijke als de intrinsieke **waarde van kunst breed erkend**, in het publieke debat, in beleid en in de ondersteuning van kunstenaars en kunstorganisaties.

In 2040 maakt het Antwerpse kunstenlandschap de culturele en maatschappelijke impact van kunst **zichtbaar via reflectie, kennisdeling en verhaalvorming**, zonder te reduceren tot meetbare effecten.

In 2040 komt de maatschappelijke impact van kunst in Antwerpen tot stand via **sterke, domeinoverschrijdende partnerschappen** tussen kunstenaars, kunstorganisaties en spelers uit andere maatschappelijke domeinen.

Versterking van zakelijke & technische ondersteuning

In 2040 beschikt Antwerpen over een **toegankelijk en complementair netwerk voor de zakelijke, productionele en technische ondersteuning** van kunstenaars en kunstwerkers uit alle disciplines.

In 2040 is zakelijke, technische en productionele ondersteuning in Antwerpen **collectief georganiseerd via gedeelde plekken en gezamenlijke ondersteuningscapaciteit** voor zelfstandige kunstenaars en kunstwerkers.

In 2040 beschikt het Antwerpse kunstenlandschap over **voldoende gedeelde depot-, archief- en museumruimte** om het kunstenerfgoed van de stad, in al zijn diversiteit, duurzaam te bewaren en te ontsluiten.

Kobbroeckx en Lennert De Vroey maakte hij KAK een logische shitshow (2025). Verder lost hij wereldproblemen op met punksongs en kinderinstrumenten, onder de naam Middle Class Babypunk.

Wat & wanneer?

Donnerdag 24 januari

19h30

Beursschouwburg, Brussel

Gratis

01/26

Beursschouwburg Brussel (Gratis)

BOOKLAUNCH: HUH, WAAROM WIST IK DIT NIET?

HUH

WAAROM WIST IK DIT NIET ?

Egon Schoelynck

een praktische handleiding voor startende podiumkunstenaars,
een subjectief reisverslag in het werkveld
en een vleugje zelfhulpboek

onderzoek

over

Eerlijker, veiliger en meer toegankelijke werkomstandigheden

In 2040 zijn **eerlijke verloning en sociale bescherming** in het Antwerpse kunstenlandschap een **vanzelfsprekende en gedeelde norm**, over organisaties en disciplines heen.

In 2040 bieden de werkomstandigheden in Antwerpen **gelijke kansen voor kunstenaars en kunstwerkers**, ongeacht afkomst, sociale achtergrond, gezondheid of positie in het veld.

In 2040 biedt het Antwerpse kunstenlandschap **fysiek en mentaal veilige, toegankelijke en zorgzame werkomgevingen** voor kunstenaars en kunstwerkers.

Sterke publieksverbreding en -diversifiëring

In 2040 vertrekt publiekswerking in het Antwerpse kunstenlandschap vanuit het besef dat er vele publieken bestaan, met diverse culturele referentiekaders, talen en leeftijden.

In 2040 worden publiekswerking en participatie in Antwerpen gelaagd en in samenwerking georganiseerd, binnen het kunstenlandschap én met andere maatschappelijke domeinen.

In 2040 voelen alle publieken zich welkom en erkend in open Antwerpse kunst- en cultuurhuizen.

Meer aandacht voor te weinig gerepresenteerde stemmen en perspectieven

In 2040 weerspiegelt het in Antwerpse kunsthuisen gepresenteerde kunstenaanbod de veelheid aan stemmen, verhalen en perspectieven die de stad kenmerken.

In 2040 zijn kunstorganisaties en beleidskaders in Antwerpen getransformeerd om meerstemmigheid structureel mogelijk te maken.

In 2040 biedt het Antwerpse kunstenvormingslandschap ruimte, tijd en handelingsvermogen aan initiatieven die ontstaan vanuit nieuwe stedelijke onderstromen.

Een meer kwalitatief, divers en gespreid kunstenaanbod

In 2040 is het Antwerpse kunstenaanbod **meerstemmig** en weerspiegelt het de diversiteit aan perspectieven, verhalen en artistieke talen die de stedelijke realiteit kenmerken.

In 2040 is het Antwerpse kunstenaanbod **gelaagd en doordacht gespreid over de stad**, met een sterke lokale verankering én een toonaangevende rol op stedelijk, Vlaams en internationaal niveau.

In 2040 is het Antwerpse kunstenaanbod **divers in disciplines, formats en presentatievormen**, en wordt die diversiteit bewust en kwalitatief ingezet om kwaliteit, beleving en bereik te versterken.

Samenwerken binnen en buiten het kunstenlandschap

In 2040 is samenwerking binnen het Antwerpse kunstenlandschap een vanzelfsprekende leer- en werkmethode, gedragen door een gedeelde visie en een duidelijke meerwaarde op ecosysteemniveau.

In 2040 wordt het maatschappelijke potentieel van de kunsten in Antwerpen duurzaam versterkt via doelgerichte en gelijkwaardige cross-sectorale samenwerking.

Aan de slag

Opzet van het World café

We bouwen samen voort op de resultaten van de survey en het eerste sectormoment.

- **Stap 1:** We verkennen de **ideale toekomst in 2040**
 - Wat is er in het Antwerpse kunstenlandschap fundamenteel veranderd, als deze ambities werkelijkheid zijn?
- **Stap 2:** We denken na over **stimulansen en drempels vandaag**
 - Wat gebeurt er vandaag dat dit toekomstbeeld helpt of tegenhoudt?
- **Stap 3:** We redeneren **terug richting 2033 en 2027**
 - Wat moet er tegen dan zichtbaar veranderd zijn?

We doen dit aan negen werktafels.

Begeleid door evenveel vriendelijke moderators gaan we hierover in gesprek.

Er ligt input vanuit de survey en eerste sectormoment op tafel. Elk thema heeft twee posters.

Volhoudbare loopbaanperspectieven voor kunstenaars en kunstwerkers in Antwerpen

Welke acties en initiatieven zijn
hiervoor nodig op korte termijn?

Welke acties en initiatieven zijn
hiervoor nodig op middellange termijn?

Wat is er in het Antwerpse
kunstenlandschap fundamenteel
veranderd, als deze ambities
werkelijkheid zijn?

Stap 1: Verken de toekomst (2040) - 15'

1. Lees samen de toekomstbeelden voor dit thema.
2. Sta individueel stil bij de vraag: **Wat is er in 2040 fundamenteel veranderd in het Antwerpse kunstenlandschap als deze ambities werkelijkheid zijn geworden?**
3. Deel je ideeën in de groep en bespreek wat essentieel is.
4. Noteer de input bij de drie kernambities op deze template.

In de toekomst...

...biedt het Antwerpse kunstenveld
volhoudbare loopbaanperspectieven in
verschillende loopbaanfasen.

...bouwen we samen aan een 360°
ondersteuningsbeleid, met aandacht voor
faire verloning, vaardigheden en
duurzame professionele relaties.

...vergroten concrete initiatieven de
soevereiniteit en handelingsvermogen
van zelfstandige kunstenaars en
kunstwerkers.

Stap 3: Terugredeneren vanuit 2040 - 15'

1. Lees samen de tijdslijn (2040 → 2033 → 2027).
2. Overloop samen:
 - Als dit in 2040 realiteit is, wat moet er tegen 2033 veranderd of zichtbaar zijn?
 - Wat moet er tegen 2027 in gang gezet zijn?
3. Noteer acties en initiatieven, rekening houdend met mogelijke stimulansen en drempels.

...

Stap 2: Kijk vanuit vandaag - 15'

1. Lees samen de vragen bij *stimulansen* en *drempels* vandaag.
2. Denk individueel na:
 - Wat helpt vandaag al richting dit toekomstbeeld? → *stimulansen*
 - Wat houdt het vandaag structureel tegen? → *drempels*
3. Overloop jullie ideeën samen en bundel gelijkaardige inzichten.

Stimulansen

Wat zien we vandaag in Antwerpen gebeuren dat dit toekomstbeeld kan helpen realiseren (mits versterking)?

bestaande ontwikkel- en maakplekken (NICC, WP Zimmer, Morpho, detheatermaker...) bieden ruimte voor werk en experiment

Vrije en tijdelijke ruimtes worden ingezet voor artistieke praktijken door artist-run collectieven en (nomadische) kunstruimtes zoals FAAR, Forbidden City, Temp, Club Zee.

samenwerkingen tussen grotere kunsthuisen (Extra City, Toneelhuis, M HKA etc) en kleinere initiatieven zorgen voor doorstroom en zichtbaarheid

bepaalde plekken zijn sterk lokaal verankerd en combineren artistieke werking met buurtgericht werken, ook buiten het historische centrum

binnen de stedelijke administratie is kennis aanwezig over ruimte, infrastructuur en regelgeving, waar kunstenaars soms toegang toe krijgen.

drempels

Welke randvoorwaarden en drempels in Antwerpen houden de realisatie van dit toekomstbeeld tegen?

structurele schaarste aan betaalbare werkruimte in Antwerpen, zeker voor langdurige trajecten (hoge huurprijzen, hoge vaste kosten etc.)

niet alle disciplines vinden geschikt uitgeruste ruimtes (technisch, logistiek, opslag).

ruimte-aanbod blijft geconcentreerd in bepaalde stadsdelen, met minder aanwezigheid in sommige districten

onvoldoende coördinatie tussen stedelijke diensten

tijdelijke invullingen bieden weinig zekerheid of doorgroeiperspectief naar duurzame ruimte-oplossingen en stoten vaak op vergunningen, timingproblemen en logistieke drempels

Drie gespreksrondes

- **Ronde 1 - gespreksronde (14:30–15:20)**
 - Kies het thema waarover je wil spreken.
 - Max. 8 stoelen aan een tafel. “Vol is vol”; min. 3 gesprekspartners
 - Geef je input en ga in gesprek
 - Schuif door na het belsignaal.
- **Ronde 2 – gespreksronde (15:20–16:10)**
 - Hetzelfde.
- **Ronde 3 – open exploratieronde (16:10–16:25)**
 - Tijdens de laatste, derde open exploratieronde lopen we vrij rond.
 - We kijken wat op tafel ligt en geven nog extra input.

Om 16.25 klinkt het laatste belsignaal, en verzamelen we opnieuw beneden.

Flash interviews

Wat is voor jou persoonlijk een inspirerende actief of initiatief om het toekomstbeeld van jouw werktafel te realiseren?

Dank en doorkijkje naar wat komt

